

T.C. MİLLÎ
PAZARLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12609
Tarih : 22.06.2021

45074

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Hüseyin KAÇMAZ
Şırnak Milletvekili

Zorla kaybetme, devletlerin kendisine muhalif grupları bastırma ve sindirme yöntemi olarak yüz yıllardır varlığını koruyor. Türkiye ve dünya üzerinde örneklerine rastladığımız zorla kaybetme olayları genellikle cezasızlıkla sonuçlanmaktadır.

Dünya genelinde zorla kaybetme vakaları özellikle de etnik ve dini çatışmaların ya da iç savaşların yaşandığı ülkelerde meydana gelmekte, Brezilya, Uruguay, Şili, Peru, Guatemala, Arjantin, Filipinler, El Salvador, Sri Lanka, Suriye, Nepal, Irak, İran ve Cezayir gibi ülkelerde bu durumun çok sayıda örneği bulunmaktadır. Türkiye de gözetiminde kaybetme/kaybedilme gerçeği ile 1980'li yıllarda yüz yüze kalan ülkelerden biridir.

"12 Eylül askeri darbesinden 6 gün sonra, 18 Eylül 1980 akşamı ailesinin Bingöl'deki evi asker ve polisler tarafından basılarak gözetimine alınan ve kendisinden bir daha haber alınamayanlardan birisi de Hüseyin MORSÜMBÜL'dür. Bingöl Lisesi'nde öğrenci olan Hüseyin MORSÜMBÜL gözetimine alınarak Bingöl Askeri Tugay Komutanlığı'na götürülmüş, onu soran ailesine Hüseyin MORSÜMBÜL 'ün yüksek güvenlik önlemleri ile korunan taburdan kaçtığı söylenmiştir.

45074

Bu bağlamda;

- 1) Uluslararası İnsan Hakları Hukuku'na göre zorla kaybedilme devamlılık arz eden bir suçtur, bu nedenle de gözaltında kaybetme suçlarında zaman aşımı olamaz. Buna rağmen Türkiye'de benzer davaların sonuçlandırılmayarak 20 yıldan sonra zaman aşımına uğratılmasının izahı nedir?
- 2) Hüseyin MORSÜMBÜL'ün gözaltında kaybedilmesinden 4 yıl sonra, o dönem tugayda asker olduğunu, vicdan azabı çektiğini söyleyen bir kişi MORSÜMBÜL ailesine telefonla ulaşarak Hüseyin'in işkencede öldürüldüğünü ve battaniyeye sarılarak taburdan götürüldüğünü söylemiştir. Söz konusu ifadelerle rağmen Hüseyin MORSÜMBÜL'ün akıbetine ilişkin etkin bir soruşturmanın yürütülmemesinin gerekçesi nedir?
- 3) Gözaltında kaybetme/kaybedilme davalarının uzatılmasının nedeni zaman aşımına uğramasına zemin hazırlamak mıdır?
- 4) Hüseyin MORSÜMBÜL'ün akıbetine ilişkin bugüne kadar kaç kişinin ifadesi alınmıştır? Söz konusu dava hangi aşamada?
- 5) Gözaltına alınan bir yurttaşın can güvenliğinden devlet sorumlu değil midir?